

Årsmelding 2019 for Besteforeldrenes klimaaksjon, Oslo og omegn (perioden 1. mars 2019 til 28. februar 2020)

Årsmøtet 2019 og valg av nytt styre

Årsmøtet i 2019 ble holdt 27. mars hos ForUM med 29 medlemmer til stede. Følgende lokallagsstyre ble valgt:

Faste medlemmer for ett år: Ivan Chetwynd (nestleder), Gunnar Lingjerde, Birthe Nielsen og Linda Rundquist Parr (leder).

Faste medlemmer for to år: Christian F. Holst (kasserer), Sigrid Nesje og Unn Nilsen.

Varamedlemmer ett år: Knut Bryn, Harold Leffertstra, Bjørg-Eli Rinnan, Bjørn Sveen og Marit Vedeld

Etter årsmøtet fikk forsker Siri Eriksen forsamlingen med på en drøfting om klimakommunikasjon og behovet for å appellere til felles verdier som står på spill dersom vi ikke klarer å begrense klimaendringene.

Besteforeldrenes klimaaksjon er medlem av både Frivillighet Norge og av Forum for Utvikling og miljø. Både Oslolagets styre og landsstyret har brukt lokalene i henholdsvis Øvre Slottsgate 2b og i Storgata 11 til sine møter. Pr. 1.2.20 har landsstyret inngått avtale med ForUM (Forum for utvikling og miljø) om å leie kontorplass og å ha tilgang til møtelokaler. Oslolaget gir et bidrag til leien på kr. 500 pr måned.

Styremøter: Lokallagsstyret har hatt 10 møter i perioden: 1.4, 30.4, 27.5, 19.8, 9.9, 14.10, 11.11, 9.12 i 2019 og 13.1 og 10.2 i 2020.

Medlemmer

Medlemstallet fortsetter å vokse, heldigvis. Pr. 29.02.20 har laget 1136 medlemmer, opp fra 827 som rapportert i forrige årsmelding. Styret sender ut medlemsbrev minst en gang i måneden for å orientere om viktige saker og klimaarrangementer i egen og andres regi.

På landsbasis har BKA passert 3600 medlemmer. Målet for kommende år er å passere den magiske grensen på 5000, noe som utlyser statlig støtte og vil kunne gi organisasjonen mulighet til å skaffe seg administrativ støtte.

Fredagsmarkeringer

Styret ser fordelene med å legge de faste markeringene med utdeling av løpesedler til første fredag i måneden, så sant det ikke faller på høytidsdager eller i skoleferier. Samtidig har vi samordnet våre markeringer med skolestreikerne, som vi har god dialog med. Fra desember 2019 valgte vi å overlate Eidsvolls plass til Naturstudentene, som gjerne ser at vi tar turen innom dem når vi er ferdig med utdelingen. Følgende dager har vi hatt markeringer på ulike steder og med ulike temaer for løpesedlene:

3.5.19 Sykkelaksjon på Lillestrøm med myr som tema, i samarbeid med Syklistenes landsforening

6.9.19 på Eidsvolls plass. «Et klimavalg for framtidens barn»

11.10.19 på Eidsvolls plass sammen med Naturstudentene, tema klimasøksmålet. Med besøk av britisk Channel 4, som gjorde videoopptak og intervjuet bl.a. Steinar Winther Christensen og Bente Bakke.

1.11.19 på Eidsvolls plass sammen med Naturstudentene, tema: klimasøksmålet.

6.12.19 på Jernbanetorget. «Klimahandling og samvær står høyt på ønskelisten»

10.1.20 på Jernbanetorget. «Bekymret for klima?»), med nyttårsforsetter om hva alle kan gjøre for klimaet

7.2.20 utenfor Nationalteatret stasjon. «Klimaet kjenner ingen landegrenser»

Det har vært bra og økende oppslutning om markeringene, gjerne fra 15-25 personer. Unntaket var sykkelaksjonen på Lillestrøm, hvor vi bare var 3. Vi opplever at folk stort sett er positive, både til vårt budskap og ikke minst til vårt engasjement for klimasaken. Markeringene avsluttes med klimakafé, og styret ser at medlemmer setter pris på denne anledningen å utveksle ideer og erfaringer.

Klimafestivalen § 112, Oslo, 11.januar – 2.februar

For fjerde gang arrangerte vi *Lunsj og lyrikk med klimablikk* som ledd i Klimafestivalen og i samarbeid med Det Norske Teater. 22., 23., 27. og 31.januar inntok Fredrik Høyer, Birgitte Grimstad, Elisabeth Arnet og Gro Dahle Bikuben scene på DNT fra kl 12.00 – 12.30 med poesi, slampoesi og viser. 29.januar hadde Mette Newth et kåseri om Arktis. Denne dagen var utvidet med en time for å drøfte dagens klimautfordringer, men det ble stort sett bare BKA-medlemmer som ble igjen til gruppearbeidet. Det var 70 – 100 fremmøtte til lunsj og lyrikk hver av de fem dagene. Vi hadde eget bord med BKA-materiell, og noen få meldte seg inn der og da. Takk til Bjørg-Eli Rinnan, Birthe Nielsen, Unn Nilsen og Linda Parr som hadde regien, og til Ivan Chetwynd for gode reportasjer på hjemmesiden.

Skistuntet «La natursnøen leve» lørdag 25. januar 2020

Med denne markeringen lyktes vi med å få fram klimabudskapet på en morsom måte, både for de som kom forbi og for oss som deltok. Vi ble rundt 30 BKA'ere, hvorav halvparten hadde på seg gamle ski. Steinar Winther Christensen holdt appell på Jernbanetorget om skikulturen i Norge, som nå blir truet av klimaendringene. Derfra gikk «skituren» oppover Karl Johan til Universitetsplassen. Folk stoppet opp, smilte og tok bilder.

Annen deltakelse på vegne av BKA

a. 14.3.19 var Ivan Chetwynd og Finn Bjørnar Lund på Engelsberg Ressursenter for å fortelle om BKA. De vervet noen nye medlemmer.

b. 15.3. og 15.10.19 ble vervebrosjyrer delt ut av Kristin Aspelund og Anne Andersson utenfor Pensjonistforeningens møte på Det Norske Teatret.

c. 25.5.19 deltok Linda Parr på en internasjonal kirkekonferanse på Rønningen folkehøyskole for å snakke om generasjonsperspektivet i klimaarbeid sammen med Tine Voie på 16 år.

d. 7.6.19 holdt Knut Bryn og Linda Parr foredrag for pensjonerte folkehøyskolelærere om BKA og hva alle kan bidra med til fordel for klimaet. Responsen var positiv.

e. 5.9.19 deltok Steinar Winther Christensen og Linda Parr på hver sin restematlunsj sammen med skoleungdommer og en politiker. Tema: «Hvordan redusere matsvinn». Programmet var i regi av Findus og Matvett. Det ble filmet og sendt på NRK Super.

f. 27.11.19 ble Finn Bjørnar Lund og Linda Parr intervjuet av NRK med bakgrunn i klimabarometeret som viste at folk over 60 var like opptatt av klima som av helse. Det kom et lite utdrag av intervjuet i Dagsrevyen samme kveld. Det førte til 20 innmeldinger.

Landsmøtet 21.9. – 22.9.19 på Haraldsheim i Oslo

Det deltok nærmere 90 medlemmer på landsmøtet, og møtelokalet var fylt til randen. Komitéen for landsmøtet besto av Kristin Aspelund (leder), Birthe Nielsen og Unn Nilsen fra lokallaget Oslo og omegn, samt Halfdan Wiik fra Bergenslaget og nettsideredaktør.

Møtet åpnet med hilsener fra Linda Parr, Steinar Winther Christensen og ordfører Marianne Borgen. Etter gode innledninger av forfatter Anne Karin Sæthre og medlem Werner Christie, sto gruppearbeid om årsmøtesaker og selve årsmøtet for tur. Årsmøtet ble ledet av Hans Christian Solbu fra Trondheimsgruppa. Det ble bl.a. fattet en uttalelse om samferdsel.

Søndag var klimasøksmålet tema, med innledninger av Steinar Winther Christensen, Gaute Eiterjord fra NU og Frode Pleym fra Greenpeace. Leder av FIVH Anja Bakken Riise utfordret BKA på å konsentrere innsatsen og spisse sakene vi arbeider for, og til å feire små seire. Landskapsarkitekt Christian Lycke holdt et godt innlegg om et bilsykt samfunn. Deretter innledet Linda Parr og Bodvar Sonstad om aksjoner som er blitt prøvd ut under Arendalsuka. Landsmøtet avsluttet med en strategidiskusjon på bakgrunn av et innlegg om Stortingsvalget 2021 av Finn Bjørnar Lund, og en oppsummering av Steinar Winther Christensen og Linda Parr.

Skolestreikene

Det har vært både opplagt og motiverende at lokallaget har støttet opp om de unges klimaengasjement. De unge setter tydelig pris på vår støtte og vårt nærvær under streikene.

22.3.19: Det deltok en estimert 14. 000 skoleelever og studenter på Eidsvolls plass. BKA stilte med 12-13 vakter. Skolestreikernes krav ble fulgt opp av Steinar Winther Christensen overfor flere partier. Saken ble behandlet i Stortinget på bakgrunn av forslag fra SV og MDG, uten å få flertall.

24.5.19: Streiken ble innledet med en vellykket marsj fra Youngstorget til Eidsvolls plass, riktignok med litt dødtid i etterkant. Rundt 2000 deltakere. BKA stilte med 15 vakter. Erna Solberg og Ola Elvestuen holdt innlegg.

30.8.19: Streiken var opptakten til Klimabrølet samme ettermiddag.

BKA stilte med vakter til begge markeringene.

Det har vært klimastreiker i regi av Naturstudentene (lokallag av NU på Universitetet i Oslo) hver fredag i over et år. Oppslutningen har variert fra noen få til over 100. BKA har oppfordret medlemmene til å komme innom og snakke med de streikende, som vanligvis sitter på Eidsvolls plass. På flere av fredagene har vi vært nok BKA'ere til å danne en ring rundt de streikende for å vise vår støtte.

29.11.19 holdt Bente Bakke og flere appeller på streiken i regi av Naturstudentene foran Rådhuset.

Lokallagssamling 23.3. på Bygdesamskipnaden

Samlingen ble holdt lørdagen etter årsmøtet og var åpen for alle medlemmer. Ca 60 deltok, hvorav halvparten fra vårt lokallag. Det ble en nyttig erfaringsutveksling og hyggelig samling. Takk til Sigrid Nesje og Linda Parr som sto for bevertning.

Arendalsuka

Til planlegging av Arendalsuka 2019 hadde BKA en prosjektgruppe med mandat fra landsstyret. I gruppa satt Bodvar Sonstad fra Beitostølen, Brita Helleborg fra Grenland, Gunnar Kvåle fra Bergen, Kåre Eie fra Kristiansand, Ola Dimmen fra Trondheim og Linda Parr fra Nittedal. I tillegg fikk vi meget god hjelp med overnatting av Eva Boman i Arendal, og Ivan Chetwynd fra vårt lag dokumenterte Arendalsuka med mange gode reportasjer. Planleggingsarbeid over Internettet fungerte utmerket.

På det meste på Super-tirsdag var vi 35 BKA'ere, av disse 12 fra Oslo-området. 16 nye medlemmer ble vervet. Gjennom hele uka var vi godt synlige, ikke minst takket være plakatvestene som Bodvar ordnet med. Vi fikk et par oppslag i Agderposten og intervju på Radio Sørlandet. Humlekassen på standen var svært populær og trakk mange til vår stand, ikke minst mange barn. Høydepunktet for møtet om stans i oljeleting 14.8.19 i Lilandgården var en engasjert debatt mellom ungdomspolitikere.

Miljøagentene i Oslo arrangerte en dagstur til Arendal tirsdagen. Barna ble med BKA-ere på en stille vandring i byen og på et vellykket møte på Torvscenen. På møtet fikk Klima- og miljøminister Ola Elvestuen overrakt 143 postkort som barn hadde skrevet på BKAs stand under Mitt grønne Oslo i juni. Han svarte også på spørsmål fra Barnas Klimapanel. BKA sponset middag for miljøagentene med følge med midler fra den testamentariske gaven etter Barbro Sveen.

Klimabrølet 30.8.19

Den største klimamarkeringen i Norge noensinne fant sted 30. august i Oslo og andre byer. Den godt regisserte markeringen samlet et sted mellom 30.000 - 40.000 i Oslo, ifølge arrangørene. Etter flere musikkinnslag og klimafaglig input på storskjerm, kulminerte det hele i et øredøvende klimabrøl. Det hele gikk fredelig for seg og med euforisk stemning. All ære til arrangørene med Eivind Nord i spissen. Lokallaget bevilget kr. 3000 til begivenheten og stilte med vakter.

Klimasøksmålet og ankesaken i Borgarting lagmannsrett 5.11. – 13.11.19

Tidligere høyesterettsadvokat Ketil Lund representerte BKA som partshjelper under ankesaken. Advokatene Hambro og Feinberg prosesserte ankesaken for NU, Greenpeace, Naturvernforbundet og BKA, med stort fokus på § 112 som en menneskerettighetsparagraf. BKA var godt representert på tilhengerbenken. Utfallet av dommen kom i slutten av januar 2020. Vi fikk ikke medhold i at oljelisensene i 23. konsesjonsrunde var i strid med Grunnloven. Samtidig ble det på nytt bekreftet, som i tingretten, at § 112 innebærer at klimaspørsmål berører menneskerettighetene, og ikke minst at norsk eksport av olje og gass må tas i betraktning når brudd på § 112 skal vurderes. Saken er nå anket til Høyesterett.

Dagen før ankesaken tok til, var det en stor markering på Eidsvolls plass, der mange fra BKA var til stede. Thomas Cottis holdt appell etter å ha gått hele veien til Stortinget fra Løten for å overlevere klimakrav. Fem av oss fra lokallaget slo følge med Thomas innover til byen fra Gjelleråsen.

Parallelt med ankesaken ble det gjennomført et stort program om klimasøksmålet på SALT. Birthe Nielsen deltok i planleggingen av fire arrangementer med foredrag, konsert og familieaktiviteter.

Arrangementer i samarbeid med andre organisasjoner

- a. **Broen til framtiden 22.3.19:** Gunnar Lingjerde og Linda Parr deltok i forberedelsene til konferansen sammen med forskere og representanter for fagbevegelsen, trossamfunn og andre miljøorganisasjoner. Det deltok over 600, hvorav mange BKA'ere fra hele landet. Spesielt åpningsinnlegget til Berit Hagen Ågøy og avslutningsappellen fra Penelope Lea inspirerte og rørte forsamlingen. Ola Dimmen ledet allsang fra scenen. Det er fint med parallellsesjoner med åpning for diskusjon. Vi stiller spørsmålet om Broen til framtiden kan ta grep for å nå ut til andre målgrupper enn oss klimaaktivister.
- b. **Folkefest for LoVeSe 6.4.19 i regi av Folkeaksjonen:** BKA hadde egen stand. Ola Dimmen ledet allsang. Da det ble kjent at Ap skulle stemme mot konsekvensutredning av LoVeSe, ble det spontan jubel og dans. Det ble akkurat den folkefesten alle håpet på.
- c. **1. mai-tog fra Youngstorget:** BKA gikk under eget banner i toget, som i alt samlet rundt 10 000. Det vanket applaus for de røde hattene underveis. Neste år bør vi ha flere slagord og ropert.
- d. **Mitt grønne Oslo 1.6.19 i regi av Oslo kommune:** BKA hadde stand på festivalen i Sofienbergparken der unger kunne skrive på kort om hva de synes Klima- og miljøministeren burde arbeide med. De 150 kortene ble overrakt ministeren i Arendal. Standen var bemannet av flere, bl.a. vår egen «isbjørn».
- e. **Markering før toppmøtet i Madrid 22.11.19 i regi av Changemaker:** Krav til regjeringen om opptrapping av mål og tiltak ble overrakt Ola Elvestuen. Steinar Winther Christensen holdt appell for BKA. Markeringen fikk bred mediadekning.
- f. **Kampanjen for restaurering av Jødahlsmåsan:** Videre framdrift er avhengig av avtaler mellom partene Felleskjøpet ved sitt datterselskap Norgro og Ullensaker Almenning, som eier Jødahlsmåsan. De har 20 år igjen av inngått kontrakt på 30 år. Adm. dir. i Norgro, Bjørn Petter Skjeltorp, er i dialog med styreleder i Ullensaker Almenning for å drøfte veien videre. Norgro var ikke avvisende til et "miniseminar" med BKA som initiativtaker, der en fagperson kunne belyse framgangsmåter og muligheter for restaurering av myr.

Økonomi

Det store antallet medlemmer sikrer lokallaget et rimelig økonomisk handlingsrom. Beholdningen på konto i Cultura Bank var kr. 54 390 ved utgangen av februar 2020. I tillegg har vi igjen kr. 12.978 av den minnegaven etter Barbro Sveen. Takk til Christian Holst som betaler regninger og holder bra oversikt over lagets penger.

Lokallaget har gitt kr. 3000 i støtte til hvert av disse arrangementene: Klimabrølet, Klimasøksmål Arktis, Natur og ungdom og Broen til framtiden.

Av utstyr har vi skaffet oss flere plakatvester slik at vi har rundt 20 stykker. Disse står sammen med to rullebannere og teltet vårt i kjelleren på Det Norske Teatret. I tillegg har vi en ropert og en bærbar ropert med mikrofon av typen MIPRO.

Konklusjon

Det som særpreger året som er gått, er de unges klimaengasjement. Vi har sett det som en hovedsak å støtte opp om deres arrangementer og deres klimakrav. De unge setter stor pris på å ha oss med på laget.

Vi opplever på våre stands og våre markeringer en stadig større forståelse for klimautfordringene hos folk vi snakker med. Dette bekreftes av en undersøkelse utført av Framtiden i våre hender, hvor 7 av 10 sier de er villige til å kutte i sitt forbruk til fordel for klimaet.

Klimasøksmålet i lag med NU, Greenpeace og Naturvernforbundet virker gjennom ankesaken mer og mer riktig for å få stadfestet styrken i Grunnlovens § 112. Saken styrker dessuten samarbeid mellom organisasjonene.

I næringslivet har vi mange eksempler på innovative løsninger for å implementere sirkulær økonomisk tenkning og for å redusere klimautslipp. Vurdering av klimarisiko er også blitt innarbeidet hos mange virksomheter. Næringslivets klimaengasjement fortjener vår anerkjennelse og mer mediaoppmerksomhet.

Politikken holder dessverre ikke tritt verken med holdninger i befolkningen eller med den klimabevisstheten som blir mer og mer synlig i næringslivet. Da blir valget i 2021 avgjørende for å nå klimamålene for 2030 og et fossilfritt samfunn i 2050. Arbeidet med å gjøre klima til hovedsak for det kommende stortingsvalget, starter nå. Et godt bidrag blir å verve enda flere medlemmer.

9. mars 2020

Styret i Besteforeldrenes klimaaksjon, Oslo og omegn